

שחרור אסירים בעסקה: סיכון להתפרצות אלימה ביו"ש

26.07.2024 | written by אלי קלוטשטיין

מבוא

ישראל וחמאס מנהלים חודשים ארוכים, כמעט מאז שצה"ל החל בתמרון הקרקעי ברצועת עזה, משא ומתן על הפוגות ועצירות במלחמה בתמורה לשחרור ישראלים שחמאס חטף מיישובי העוטף ב-7 באוקטובר, ושעודם מוחזקים בעזה. מלבד הפסקת אש, העסקה כוללת לפי דיווחי התקשורת גם מחירים אחרים שתיאלץ ישראל לשלם, ובהם נסיגה מציר פילדלפי הגובל בין עזה לחצי האי סיני ושחרור מחבלים רבים מבתי הכלא.

בעת הזאת, כאשר זירת יהודה ושומרון תוססת וכוחות הביטחון נלחמים בנחישות בניסיון של גורמי טרור להוציא לפועל פיגועים קטלניים, שחרור מחבלים מנוסים וחדורי מוטיבציה עלול להוות גורם מכפיל כוח לטרור וסיכון לחייהם של ישראלים רבים. סקרי דעת קהל מעידים כי בקרב אוכלוסיית הפלסטינים ביהודה ושומרון יש תמיכה ניכרת לטרור כדרך למימוש שאיפותיהם הלאומיות. הם אף מביעים הזדהות עם חמאס ומסכימים עם שיטות הפעולה של ארגון הטרור. מהלך של שחרור אסירים רק יחזק את האהדה לחמאס ברחוב הפלסטיני, ויגדיל את הסיכון של פיגועים משטחי יהודה ושומרון.

במקביל לתסיסה ביהודה ושומרון מנסה איראן להחדיר אליה, באמצעות הברחות מירדן, כלי נשק איכותיים ומתקדמים. היא גם נוקטת אמצעים לערעור היציבות בממלכה השכנה, ומשם מכוונת לזלוג לכיוון השטחים הפלסטיניים. לאור מצבה של הרשות הפלסטינית המעורערת והתמיכה הציבורית המועטה שהיא נהנית ממנה, מדובר בסכנה ממשית להפלתה והחלפתה בגורמים עוינים שינצלו את אחיזתם בשטח כקרח קפיצה לפיגועים בלב ישראל.

ברקע הדיווחים על ההסכם לשחרור חטופים השמיעו בכירים במערכת הביטחון בכמה הזדמנויות את ביטחונם שישראל תצליח להתמודד עם כל המשמעויות של הוויתורים הכרוכים בעסקה. הצהרות דומות השמיעו ראשי הצבא ומערכת הביטחון גם בנוגע להשלכות של עסקת שליט ושחרור המחבלים במסגרתה [?] כולל יותר ממאה מחבלים לשטחי יהודה ושומרון, ואפילו מזרח ירושלים [?] וכן לאפשרות שישראל תיסוג מציר פילדלפי כחלק מתוכנית ההתנתקות. עם זאת, מערכת הביטחון לא הצליחה לעמוד בדיבורה: ציר פילדלפי הפך לנתיב הברחות מרכזי לרצועת עזה, שדרכו החדירה איראן לשטח אמצעי לוחמה איכותיים; רבים ממשוחררי עסקת שליט חזרו לעסוק בטרור וגבו את חייהם של ישראלים אינספור.

מטרתנו של מסמך זה אינה להביע דעה בשאלה אם יש להגיע להסכם לשחרור חטופים מעזה,

אלא להצביע על אחת הסכנות הכרוכות במימוש הסכם כזה. אם אומנם תיחתם עסקה כזו, צה"ל וכוחות הביטחון נדרשים לא להפגין שאננות, ללמוד מניסיון העבר ולסכל בנחישות כל אפשרות של הסלמה מסוכנת של הטרור ביהודה ושומרון כנגזרת של השלמת העסקה.

הטרור מרים ראש ביו"ש

החל מפרוץ מלחמת חרבות ברזל באוקטובר 2023 משקיעים צה"ל ושב"כ מאמצים אדירים כדי למנוע מחוליות הטרור המקומי לעורר את השטח ולחולל אינתיפאדה נגד ישראל. בחצי השנה הראשונה בלבד עצר צה"ל אלפי חשודים בטרור, מאות מהם מזוהים עם חמאס, והחרים מאות כלי נשק ואמצעי לחימה. למעלה מ-130 מחבלים נהרגו בקרבות מול צה"ל.

חשש אחד של כוחות הביטחון הוא חזרה של מאורעות טבח שמחת תורה ביישובי יהודה ושומרון, ואולי אפילו בערי מרכז הארץ הסמוכות למרכזי האוכלוסייה הפלסטיניים. עקב כך הנחה המטכ"ל את מפקדי הצבא הבכירים להשקיע מאמצים בשמירה על יהודה ושומרון כגזרה משנית בלבד בעת הזאת, ולא לתת לה להפוך לעוד מוקד של טרור שצה"ל יאלץ להתמקד בו.

לפי נתוני שב"כ, בחודשים אפריל-יוני 2024 בוצעו 63 פיגועים "משמעותיים" ביהודה ושומרון, ועוד 191 פיגועים כאלה סוכלו על ידי כוחות הביטחון. פיגועים מסוג זה כוללים מתקפות ירי ודקירה והנחות מטענים, ובמניינם לא נספרים ידוויי אבנים, מטעני צינור ובקבוקי תבערה. בחודש יוני בלבד עצרה ישראל 224 פעילי טרור בשטחי יהודה ושומרון. בשלושה החודשים הללו נהרגו שישה ישראלים מפיגועים ו-65 נפצעו.

מוקד המאבק בטרור בחודשים האחרונים הוא ג'נין וסביבותיה וגם מחנה הפליטים נור א-שמס ליד טולכרם. בחודש האחרון נהרגו שני חיילי צה"ל, סרן אלון סקאג'יו ורס"ל יהודה גטו, ממטענים שהטמינו פעילי טרור באזורים אלו. כוחות הצבא פתחו במבצע נרחב לחישוף אמצעי לחימה מתקדמים, ובעיקר מטענים שיכולים להוות סיכון לצה"ל. נראה כי המטענים שהביאו למותם של שני החיילים היו מתקנים מאולתרים מהסוג הרגיל שנראה עד כה ביהודה ושומרון. לפי שעה טרם מצאו חיילי צה"ל מטעני נפץ עוצמתיים מסוג שוואז, למשל, הקיימים בעזה ואשר מוברחים לשם על ידי איראן ושלוחותיה.

בינתיים הכוחות מוצאים בעיקר מטענים שמייצרים המחבלים המקומיים לפי הוראות איראניות שמועברות אליהם באמצעות האינטרנט. לפי ההערכות קיימים בשטח אלפי מטענים כאלה, בעיקר באזור השומרון, והם עוברים שדרוגים תכופים כדי לייעל את השימוש בהם נגד חיילים ישראלים.

חשש מכלי נשק מתקדמים

אחד האיומים שממנו חוששים במערכת הביטחון הוא שדרוג אמצעי הלחימה של ארגוני הטרור ביהודה ושומרון. אמצעים כאלה, שיכולים להוביל להתחממות ניכרת של הגזרה בשל האופי

הקטלני שלהם ותגובת הנגד של ישראל, עשויים להגיע לשטח גם דרך הברחות, שנעשות כיום בעיקר דרך הגבול הירדני.

ישראל נותרת כמעט חסרת אונים מול תופעת הברחות מהגבול המזרחי שלה. גבולה של ישראל עם ירדן נמתח על פני למעלה מ-400 קילומטרים, והוא עובר דרך שטח שיש בו הרבה נקיקים, מעברים שחרץ נהר הירדן (בחלק שמצפון לים המלח) וצמחייה עבותה. מים המלח ועד גבול סוריה אחראית על גזרת הגבול חטיבת הבקעה והעמקים, וחלק נוסף, מים המלח ועד אילת, מצוי תחת שליטת החטיבה המרחבית יואב.

חטיבת הבקעה והעמקים, למשל, שומרת על קטע גבול שאורכו כ-200 קילומטרים, וסדר הכוחות שלה בשגרה מורכב משלושה גדודים סדירים ועוד כוחות מילואים. נוסף על כך יש באזור פעילות של שב"כ והמשטרה, שהקצתה לגבול הבקעה שלוש יחידות מיוחדות. הכוחות אמורים להתפרס על כל השטח, ולזהות בחשכה גורמים שהולכים ברגל מצד אחד של הגבול לצד השני, במקומות שאין בהם גדר, ושבאופן יחסי קל לצלוח אותם מבלי להתגלות. המברחים מצידם מכירים את השטח, יודעים מה המקומות הטובים לחצייה, וגם מתורגלים בעצמם בהתחמקות מהכוחות.

למרות הקשיים הללו, בשנתיים האחרונות סוכלו, לפי נתוני המשטרה, עשרות הברחות נשק, שכללו רובים, מטענים מתקדמים, אקדחים ועוד. בחצי השנה הראשונה של 2024 נתפסו למעלה ממאתיים כלי נשק שהוברחו מירדן לתוך יהודה ושומרון.

עיקר הברחות שנעשות בגבול, עם זאת, אינן בהכרח כלי נשק: האיראנים מנסים להבריח סמים לממלכה מתוך סוריה, והמשטר ההאשמי נאבק במאמצים האלה באופן נחוש. הסמים הללו מגיעים לארגוני טרור בכל רחבי המזרח התיכון, כולל הפלסטיניים, ומשמשים אותם בסחר שמניב להם כסף רב. הסמים מועברים לבלדרים אחרי כניסתם לירדן, וכן לאזרחים ולעוד גורמים אחרים שמנסים להגניב אותם לישראל.

למרות הסיכול המוצלח של חלק מהברחות, העניין העיקרי שמטריד את מערכת הביטחון בישראל אינו השאלה מה אנו יודעים על הברחות ² אלא מה אנחנו לא יודעים עליהן. החשש העיקרי, לפיכך, הוא מהברחה של כלי נשק מתקדמים וקטלניים לידי מחבלים ביהודה ושומרון, שבכוחם לערער עוד יותר את היציבות בשטח.

המאבק בהברחות

צה"ל מתעדף במקום נמוך יחסית את הגזרה המזרחית, עקב הצורך להפנות את מרבית כוחותיו לגזרות בוערות יותר כגון גבול לבנון, רצועת עזה, גבול סוריה, ויהודה ושומרון. הוא אינו מקצה כוחות רבים לשמירה על הגבול, ומעולם לא נבנה מכשול משמעותי מול ירדן כדי לסכל את כניסתם של גורמים עוינים לישראל או לשטחי יהודה ושומרון.

אחת הדרכים שצה"ל נוקט כדי להתמודד עם הברחות היא ניצול הכוחות שמוצבים בשגרה

ביהודה ושומרון כדי לעצור גורמים המשמשים כקצה הפלסטיני של ההברחה, בתקווה שכך יוכל לשבש את המערך כולו. סביר להניח שהשיטה הזאת זוכה להצלחה חלקית בלבד. בנוסף, הכוחות גם פועלים בלב ריכוזי האוכלוסייה הפלסטיניים ומאתרים כלי נשק ואמצעי לחימה, מחרימים ומשמידים אותם.

אחד המדדים שמלמדים על הצלחת הכוחות הוא מחירם של כלי הנשק בשוק השחור. אומנם העלייה במחירים ² שהחלה עוד לפני המלחמה בעזה ³ מלמדת על יכולת אפשרית של צה"ל לסכל את ההברחות, אך ייתכן שהיא גם קשורה לעלייה בביקוש. הפער במחירים בין אמצעי הלחימה בצד הירדני של הגבול וביהודה ושומרון עשוי גם ללמד על ביקוש גבוה בקרב הפלסטינים.

ירדן מצידה משקיעה גם היא בהגנה על הגבול: בשנה האחרונה הגדילה ירדן מאוד את כוחותיה כחלק מהמאבק בהברחות הסמים והנשק משטחה לישראל. אחרי שהוסיפה 1,000 חיילים לאורך נהר הירדן, ייתכן שהיא מחזיקה על הגבול יותר חיילים מצה"ל.

בדצמבר סיכלו הירדנים, בתקרית שכללה גם חילופי אש וחיילים שנפצעו, הברחת ענק של סמים ואמצעי לחימה מכיוון סוריה. בין היתר כללה ההברחה טילי אר-פי-ג'י, טילים נגד טנקים ונשק אוטומטי. המבריחים קושרו לגורמים פרו-איראניים, וייתכן שאמצעי הלחימה הללו נועדו להגיע בסופו של דבר לידי מחבלים פלסטינים.

בחודש שעבר איתרו הכוחות בסמוך לעמאן מחסנים מלאים בחומרי נפץ, שהיו קשורים ל"מזימה איראנית לערעור היציבות" בירדן. במקביל עצרו הירדנים חשודים במעשה, כולל כמה תושבים מקומיים שלפי החשד ביקשו להבריח חלק מהחומרים הללו לארגוני טרור פלסטיניים.

המאמץ האיראני לחדור לירדן וליו"ש

האיראנים נוקטים מאמצים אדירים להעביר מטענים מתוחכמים ואמצעי לחימה מתקדמים אחרים לשטחי יהודה ושומרון. גורמים שפועלים בהכוונה איראנית מנצלים את הפרצות בגבול, את סדר הכוחות הדליל של צה"ל באזור ואת העובדה שמעולם לא נבנתה גדר בגבול המזרחי כדי לנסות להכניס כמה שיותר נשק לערים הפלסטיניות ביהודה ושומרון.

איראן מרכזת חלק לא מבוטל מפעילותה האזורית בירדן, במקביל למאמץ דומה של חמאס. לפי דיווחים, רוסיה הזהירה את טהרן מלהפוך את סוריה למוקד מרכזי במלחמה מול ישראל כעת, ולכן האיראנים החלו להתמקד בירדן כמקור שממנו הם יוכלו להתקרב גם ליהודה ושומרון.

מתחילת השנה, וביתר שאת מאז מתקפת הכטב"מים והטילים על ישראל ב-13 באפריל ⁴ שלפי הדיווחים גם ירדן השתתפה במבצע סיכולה ⁵ איראן מדרבנת הפגנות בממלכה ומנהלת נגדה מתקפה תקשורתית. בכירים בחמאס קראו לירדנים לצאת לרחובות ולמחות נגד הממשל.

המלך עבדאללה וממשלתו מהלכים ביחס לסכנה זו בין הטיפות: הם לא רוצים לעורר יותר מדי איבה מצד האיראנים, וגם לא להתסיס את הציבור הפלסטיני במדינה, שבה הוא מהווה רוב. מנגד, הם רוצים לשמור על האינטרסים הביטחוניים שלהם, לקיים את שיתוף הפעולה המהותי שלהם עם ישראל ולשמר את שלטונם.

יהודה ושומרון, אפילו בשליטה של מדינה פלסטינית, הם אזורים שמהווים יעד חדיר למדי לארגוני הטרור, בוודאי מכיוון מזרח. אם ישראל תשחרר את הרסן הביטחוני והמדיני מעל אזורים אלה, ותאפשר חופש פעולה פלסטיני אפילו בהינתן נוכחות צה"ל יכולים יהודה ושומרון להיות קרש קפיצה ברור להשתלטות איראנית על השטח. משם יוכלו גורמים קיצוניים להוציא לפועל פיגועים נגד מטרות בלב מדינת ישראל, בשרון, בגוש דן, באזור ירושלים ועוד.

על כך יש להוסיף את חולשת הרשות הפלסטינית. אבו-מאזן וגם הרשות אינם נהנים מתמיכה ציבורית רחבה מצד הפלסטינים, והם סובלים מדימוי מעורער של גוף מנוון, מושחת וארכאי. קריסת הרשות או השתלטות עליה אינן תסריט מופרך, בוודאי לאור גילו המבוגר של אבו-מאזן ומאבקי הירושה הפנימיים בין ראשי פת"ח. במצב כזה, ניצול הריק השלטוני וההנהגתי בקרב הפלסטינים ביהודה ושומרון עשוי להיות אחת ממטרות החדירה האיראנית לשטח.

עסקת שחרור חטופים

משתנה נוסף עלול להתווסף בקרוב למשוואה של המערכת הפלסטינית ולעורר חשש מהידרדרות מהירה של המציאות הביטחונית: הסכם שעליו תחתום ישראל עם חמאס לשחרור חטופים.

חמאס דורש במסגרת העסקה את שחרורם מבתי הכלא בישראל של אסירים "כבדים", כאלה המוגדרים עם "דם על הידיים". טרם ידוע כמה מחבלים ישוחררו ולאן, אך ייתכן שחלקם יגורשו למדינות זרות, אולי לעזה, וחלקם ישובו לבתיהם ביהודה ושומרון, כפי שקרה בעסקת שליט. אותם מחבלים שישובו ליהודה ושומרון הם פעילי טרור מנוסים שעברו הקצנה בכלא, צברו קשרים עם ארגוני טרור אחרים, ואולי גם החליפו איתם ידע וניסיון.

במערכת הביטחון אומרים שישראל תדע להתגבר על הסכנות של שחרור אסירים במסגרת עסקה, בדומה לאמירות שנשמעו מפי בכירים לקראת מימוש הסכם השחרור של החייל גלעד שליט. אלא שיש עשרות דוגמאות של משוחררי שליט שחזרו לעסוק בטרור, כולל מחבלים שהשתתפו בטבח בשמחת תורה, מחבלים ביהודה ושומרון שעסקו בטרור, וכאלה שהכוונו חוליות ביהודה ושומרון ממקום מושבם ברצועת עזה. רבים ממשוחררי שליט מאיישים או איישו תפקידי מפתח במנגנון התפעולי והארגוני של חמאס. מערכת הביטחון לא פרסמה עד כה את מספר המשוחררים בעסקה ששבו לטרור, אך הערכות מחמירות מציינות שיעור של עשרות אחוזים מכלל האסירים לשעבר שחזרו לעיסוק זה, במישרין או בעקיפין.

שחרור מחבלים כיום לא רק יחזק את ארגוני הטרור בשטח, אלא גם ייתן דחיפה משמעותית לאהדה הציבורית של חמאס בקרב האוכלוסייה ביו"ש. בסקרי דעת קהל בקרב הפלסטינים

ביהודה ושומרון, כמו למשל אלה שעורך ד"ר ח'ליל שקאקי, עלתה מאז ספטמבר 2023 התמיכה בקרב ציבור זה ב"מאבק מזוין" כדרך לפתרון הסכסוך עם ישראל מ-54 ל-62 אחוזים. כמו כן, מהסקרים עולה גם תמיכה גבוהה מאוד בקרב ערביי יהודה ושומרון בחמאס ובמנהיגיו, אפילו ביחס לאוכלוסיית הנדגמים בעזה, וכן למעלה מ-70 אחוזי הסכמה בדיעבד לזוועות שביצע חמאס ב-7 באוקטובר.

משמעות ההקצנה שעוברת אוכלוסיית הפלסטינים ביהודה ושומרון, שעולה מנתונים אלה וגם מאחרים, היא שבאזורים אלה יש קרקע פורייה להשתלטות של חמאס ו/או גורמים פרו-איראניים על השטח. יתרה מכך, היא מצביעה על אפשרות של סיוע אפשרי מצד האוכלוסייה לפעילות טרור נגד ישראל.

בסיכומי של דבר, שחרור של עשרות ומאות מחבלים לשטחי יהודה ושומרון עלולה להוות סכנה משמעותית לחיי חיילי צה"ל, אנשי כוחות הביטחון ואזרחים ישראלים. צעד כזה טומן בחובו השלכות ארוכות טווח על השטח, שיכולות לדרדר את המצב הביטחוני במהירות [?] למרות כל הכוונות הטובות והצהרות בכירי מערכת הביטחון.

לפיכך, ישראל צריכה להיערך מראש לכל התפתחות משמעותית בגזרת יהודה ושומרון אם תיחתם עסקת שחרור חטופים, ולמקד תשומת לב משמעותית לאסירים כבדים שיגיעו לשטח. העובדה שבמסגרת עסקה כזו עלולה לדעוך הלחימה בגזרות אחרות יכולה לשחרר חלק מהתשומות של מערכת הביטחון כעת להמשך המעקב אחרי אסירים שישוחררו מבתי הכלא הישראליים ולמנוע את ההשפעה האפשרית של חזרתם לטרור על התלקחות עוצמתית בשטח.

המלצות

- כדי לעצור את האפשרות של חדירת נשק איכותי מגבולה המזרחי והבערת השטח ביהודה ושומרון, ישראל צריכה לעבות את כוחותיה בגבול, במידת האפשר. בנוסף, היא צריכה לקדם בניית מכשול משמעותי בגבול, בדומה לגדר שבגבול מצרים, כדי למנוע את האפשרות של כניסת אמצעים "שוברי שווין" לתוך יהודה ושומרון.
- צה"ל נדרש להדק את התיאום מול הרשויות הביטחוניות בירדן במאבק באיראנים בכלל, ובהברחות הנשק בפרט. מלבד קשר ישיר בין גורמי צבא בשטח הבקעה משני עברי הגבול, שיתוף הפעולה צריך לכלול גם עבודה מודיעינית ומבצעית משותפת לאיתור מבריחים וסיכולם, פעילות נגד הברחות בשטח סוריה ועוד.
- בצד הפלסטיני של הגבול, ביהודה ושומרון, ישראל צריכה לנקוט מדיניות של "מקל" [?] ברמה הביטחונית והכלכלית [?] כלפי ריכוזי האוכלוסייה הפלסטיניים שיתמכו בגורמי טרור, יסייעו להם ויסתירו אותם. מנגד, היא צריכה לספק "גזרים" למקומות ביהודה ושומרון שדווקא יוקיעו מקרבם את פעילות הטרור. בדרך זו תבהיר ישראל לאוכלוסייה הפלסטינית שהתמיכה בטרור אינה משתלמת, ועלולה לפגוע בשגרת חייה, פרנסתה ועוד.

- אחד האמצעים שיכולים לשמש את ישראל בהקשר זה יכול להיות אישורי הכניסה והעבודה של פועלים פלסטינים. לאור העובדה שישראל לא הצליחה לנתק את עצמה, אפילו אחרי מאורעות 7 באוקטובר, מהתלות בפועלים פלסטינים [2] ובענף הבנייה בפרט [3] יש לגבש נוהלים לכניסה מסודרת של פועלים לעבודה ביישובים ישראלים, כדי לאפשר להם להתפרנס ולהגדיל את רווחת חייהם. עם זאת, יש להשתמש בכלי זה בזהירות ותוך איזון עדין בין מתן גזרים לאוכלוסיות משתפות פעולה ובין שימוש מופרז בהם, שידחוף אוכלוסיות במצוקה לידי גורמי טרור קיצוניים.
- מערכת הביטחון צריכה לפעול לסגירה הרמטית של גדר ההפרדה, כולל כל הפרצות השונות בה, כדי למנוע הברחה לתוך ישראל של שוהים בלתי חוקיים ופועלים יומיים. לפי נתוני מבקר המדינה, תוך שנה וחצי (עד מרץ 2023) חצו את הגדר מיליון וחצי איש, שעלולים להוות סיכון ביטחוני חמור. כמה פיגועים אירעו בעבר בידי מחבלים שחצו דרך הגדר מבלי מפריע.
- כוחות הביטחון נדרשים לפעילות בלתי מתפשרת, מיידית ועוצמתית נגד התארגנויות טרור ביהודה ושומרון, בדגש על חמאס, ולא לתת להן להתעצם לאורך זמן [4] גם אם משמעות הדבר היא פעולה שיכולה לעורר מתח מדיני מול גורמים זרים. צה"ל נדרש לפעול בתוך השטח הפלסטיני ביהודה ושומרון דרך קבע, ולא לצאת למבצעים רחבים מזדמנים של "עקירה מן השורש של תשתיות טרור" או להסתפק רק בסיכולים ממוקדים של פעילי טרור. יש לשים דגש מיוחד על איתור אמצעי לחימה מתקדמים וסיכול של בניית יכולות שוברות שוויון בידי פעילי טרור ביהודה ושומרון.
- ישראל צריכה להבהיר, לאור ניסיון העבר והכישלון להסתמך על גורמים זרים בגבולות אחרים (גבול סיני, גבול לבנון ועוד), כי לא תוותר על השליטה הביטחונית ביהודה, שומרון וגבול הבקעה. על צה"ל לשמור על נוכחותו בשטח בכל מסגרת עתידית, ולשמור על זליגת טרור משטח זה [5] שקרוב מאוד ללב הארץ ולמרכזים הכלכליים העיקריים של ישראל.
- אם תיחתם עסקה לשחרור חטופים מעזה שתכלול גם שחרור של אסירים כבדים מבתי הכלא בישראל, מומלץ להקים כוח משימה ייעודי למעקב אחרי המשוחררים. יש להביט עליהם לאורך זמן בביקורתיות, ולקדם מאמץ מיוחד לכליאתם אם יופיעו סימנים ראשוניים המעידים על חזרתם לעסוק בטרור או עידוד של אחרים לבצע פעולות טרור.
- כלקח מהשלכות עסקת שליט, ישראל צריכה לבחון את שמות האסירים שחמאס דורש לשחרר ולשמור לעצמה זכות "וטו" על שמות של מחבלים במעמד מיוחד. הימנעות משחרורו של יחיא סנואר בעסקת שליט, שמעמדו בתנועה היה מרומם יחסית והוא נחשב ממנהיגיה, היה עשוי אולי להשפיע בעתיד על ההיתכנות של אירועים כגון הטבח של 7 באוקטובר. שם דומה שעומד כיום על הפרק הוא מרואן ברע'ותי. ישראל צריכה, לפיכך, להקים גוף מקצועי, בראשות אחד מבכירי מערכת הביטחון כדי לבחון מי לא ניתן לשחרר מהכלא בשום תנאי שהוא.